

Briselē, 2023. gada 24. novembrī
(OR. en)

15858/23

RESPR 35
FIN 1233
ECOFIN 1273
FISC 271

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Prezidentvalsts ziņojums par jaunajiem pašu resursiem

I. IEVADS

Saskaņā ar Eiropadomes 2020. gada 17. –21. jūlija secinājumiem ¹ 2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīgumā ² tika paredzēts rīkoties, lai ieviestu jaunus pašu resursus (JPR); tādējādi būtu jāpiesaista summas, kuras ir pietiekamas to kopējo gaidāmo izdevumu segšanai, kas paredzēti, lai atmaksātu pamatsummu un procentus no aizņemtajiem līdzekļiem, kurus iecerēts izmantot Lēmuma par pašu resursiem 5. panta 1. punkta b) apakšpunktā (*NextGenerationEU*, dotāciju daļa) minēto izdevumu segšanai. Iestāžu nolīgumā ir arī noteikts ceļvedis JPR ieviešanai un ir paredzēts, ka Padome pašu resursu pirmo paketi apspriedīs līdz 2022. gada 1. jūlijam (lai to ieviestu 2023. gada 1. janvārī) un papildu otro pašu resursu grozu apspriedīs līdz 2025. gada 1. jūlijam (lai to ieviestu līdz 2026. gada 1. janvārim).

¹ Dok. EUCO 10/20 (A29 punkts, 145-150).

² Iestāžu Nolīgums (2020. gada 16. decembris) starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, tostarp par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai (OV L 433 I, 22.12.2020., 28. lpp.).

Šajā sakarā Komisija 2021. gada decembrī nāca klajā ar priekšlikumu grozīt Lēmumu par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu ³, paredzot ietvert trīs JPR, kuru pamatā būtu ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma (ETS), oglekļa ievadkorekcijas mehānisms (OIM) ⁴ un valstu iemaksas ES budžetā, kuras tiks veiktas, pamatojoties uz lielāko un ienesīgāko starptautisko uzņēmumu atlikušās peļņas daļu, kas pārdalīta dalībvalstīm ⁵.

Komisija 2023. gada 20. jūnijā nāca klajā ar pielāgotu paketi nākamās paaudzes pašu resursiem. Pakete ietver jaunu grozījumu Pašu resursu lēmumā (PRL) ⁶ (ar ko groza 2021. gada decembra priekšlikumu), ieviešot jaunu pašu resursu, kura pamatā ir statistika par uzņēmumu peļņu (*CPOR*), kā arī korekcijas pēc nozaru tiesību aktu pieņemšanas par OIM un par ETS pārskatīšanu.

Pielāgotajā paketē ir iekļauti arī divi priekšlikumi attiecībā uz pašu resursu sistēmas īstenošanas pasākumiem, jo īpaši jauni grozījumi Resursu pieejamības regulas (*MAR*) ⁷ un Pašu resursu sistēmas īstenošanas pasākumu regulas (*IMSOR*) ⁸ 2022. gada marta priekšlikumos, kuriem bija pievienots arī dienestu darba dokuments ⁹. Šajos jaunajos priekšlikumos ir ietvertas korekcijas, kas vajadzīgas, lai atspoguļotu likumdevēju vienošanos attiecībā uz OIM iekasēšanu, un iekļauti jauni noteikumi par statistisko pašu resursu. Pašu resursu lēmuma priekšlikumā tiek saglabāti noteikumi par pašu resursu, kura pamatā ir pārdalītās peļņas daļa (kā izriet no nozaru noteikumiem par “I pīlāru”), un tie stāsies spēkā, ievērojot Komisijas priekšlikumu, tiklīdz būs piemērojama Direktīva par globālā nolīguma par nodokļu uzlikšanas tiesību pārdali īstenošanu un būs stājusies spēkā daudzpusējā konvencija.

³ Dok. 15260/21.

⁴ Komisija 2021. gada 14. jūlijā publicēja arī tiesību aktu priekšlikumus par OIM un par ETS pārskatīšanu. Abas regulas tika pieņemtas 2023. gada maijā.

⁵ ES nozaru tiesību akti šajā jomā vēl nav ieviesti. Pēc tam, kad G20/ESAO *BEPS* jomā izveidotajā iekļaujošajā satvarā būs pabeigtas sarunas par Daudzpusējo konvenciju par nodokļu uzlikšanas tiesību daļēju pārdali (“I pīlārs”), ir paredzams, ka Komisija iesniegs tiesību akta priekšlikumu, kas nodrošinās minētās konvencijas konsekventu īstenošanu ES.

⁶ Dok. 10853/1/23 REV1.

⁷ Dok. 10855/1/23 REV1.

⁸ Dok. 10854/1/23 REV1.

⁹ Dok. 10853/23 ADD1. Dienestu darba dokumentā ir novērtēti galvenie Eiropas Parlamenta ierosinātie pašu resursu kandidāti, kā arī to kā JPR potenciāls atbilstoši trīs kritērijiem: ieņēmumu potenciālam, vienkāršībai un ieņēmumu ātrai mobilizācijai.

Šajā ziņojumā ir izklāstīti Spānijas prezidentūras laikā gūtie panākumi pašu resursu jomā.

II. PAŠREIZĒJAIS STĀVOKLIS

Pielāgotā pakete nākamās paaudzes pašu resursiem tika iesniegta *ECOFIN* padomes 14. jūlija sanāksmē, kurā delegācijas pilna apaļā galda diskusijās pauda savas sākotnējās nostājas.

Diskusijas starp ministriem prezidentvalsts noslēdza atzīdama, ka ir jāstrādā tehniskā līmenī un ka priekšlikumi ir rūpīgi jāanalizē, kā to minēja lielākā daļa delegāciju.

Spānijas prezidentūras laikā veiktais tehniskais darbs ir vērsts uz to, lai attiecībā uz jauno priekšlikumu kopumu sasniegtu pēc iespējas lielāku progresu, organizējot septiņas sanāksmes (11. un 19. jūlijā, 11. septembrī, 5. un 13. oktobrī, 14. un 23. novembrī) un sekmējot diskusijas starp dalībvalstīm.

Vairāku tehnisko diskusiju laikā delegācijas skaidri norādīja, ka ir vajadzīga atbilstoša informācija un precīzas ieņēmumu aplēses, no vienas puses, un *NGEU* prognozes par atmaksāšanas vajadzībām (pamatsummu un procentiem), no otras puses. Turklāt dažas dalībvalstis norādīja, ka pašreizējā pašu resursu sistēma jau spēj segt *NGEU* atmaksāšanu.

Pamatojoties uz dalībvalstu uzdotajiem jautājumiem, Komisija sniedza informāciju un atbildes uz konkrētiem tehniskiem vaicājumiem, jo īpaši par turpmāko: i) pārskatītas JPR prognozes un aplēstie ieņēmumi no JPR; ii) *NGEU* atmaksas izmaksas un budžeta vajadzības, kas jāfinansē no pašu resursiem; iii) pašu resursa, kura pamatā ir statistika par uzņēmumu peļņu, prognozēšana, nodošana un kontrole; un iv) turpmāki pasākumi saistībā ar citiem dalībvalstu uzdotiem tehniskiem jautājumiem par citiem paketes elementiem. Visi šie elementi tika rūpīgi apspriesti Pašu resursu jautājumu darba grupā (*WPOR*).

Tā kā ar jauno priekšlikumu paketi tiek ieviestas būtiskas izmaiņas Savienības pašu resursu sistēmā, lielākā daļa delegāciju lūdza papildu laiku priekšlikumu analīzei, iekams tās ir gatavas darīt zināmu savu galīgo nostāju. Turklāt no delegācijām saņemtā sākotnējā pienesuma izrietēja vispārēja skepse par jauno pielāgoto paketi, jo īpaši attiecībā uz jauno statistisko resursu, kura pamatā ir uzņēmumu peļņa. Konkrētāk, vairākas delegācijas nesaskata šāda jauna pašu resursa pievienoto vērtību galvenokārt tāpēc, ka tas ir līdzīgs NKI pašu resursiem, jo tie nav “jauni līdzekļi” un nelīdzsvaro iepriekšējo grozu ar ETS un OIM.

Dažas dalībvalstis arī atkārtoti pauda apņemšanos respektēt Iestāžu nolīguma ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai. Šajā sakarībā dažas delegācijas pauda vēlmi līdz 2023. gada beigām virzīt uz priekšu darbu pie pielāgotās paketes. Citas delegācijas vēlētos, lai saistībā ar nākamo daudzgadu finanšu shēmu tiktu ieviesti jauni pašu resursi.

Lai strukturētu diskusijas un saņemtu norādes turpmākajam darbam, prezidentvalsts Spānija sagatavoja “jautājumu dokumentu” jeb anketu ar tehniskiem jautājumiem un problēmām saistībā ar pielāgoto paketi; uz minēto anketu dalībvalstis atbildēja mutiski *WPOR* 13. oktobra sanāksmē. Atbilstīgi iepriekšējām sanāksmēm vairums delegāciju pauda vispārēju skepsi par JPR priekšlikumiem, un tikai dažas delegācijas bija gatavas līdz 2023. gada beigām virzīt uz priekšu darbu pie pielāgotās paketes. Lielākā daļa delegāciju pozitīvi vērtēja arī to, ka iemaksas, kuru pamatā ir OIM ieņēmumi, varētu tikt ieviestas kā JPR, savukārt dažas delegācijas bija atvērtas turpmākām diskusijām par ETS parametriem un par tiem JPR, kas ir reāli “jauni līdzekļi” (piemēram, ETS2).

Sakarā ar šiem priekšlikumiem un ar tiem saistītajām apspriedēm Eiropas Revīzijas palāta *WPOR* 2023. gada 14. novembra sanāsmē nāca klajā ar atzinumu Nr. 04/2023 par Komisijas grozīto *MAR* priekšlikumu. Revīzijas palāta atbildēja arī uz deleģāciju jautājumiem un vaicājumiem. Tāpat kā citās *WPOR* sanāsmēs deleģācijas šo iespēju izmantoja, lai atkārtoti uzsvērtu nepieciešamību apvienot dažādās spēkā esošās regulas par resursu pieejamību (*MAR*) vienā tiesību aktā. Šajā sakarā Komisija norādīja, ka šis svarīgais uzdevums piemērotā laikā būtu jāveic visaptverošā, efektīvā un juridiski pamatotā veidā, neuzliekot nevajadzīgu slogu valstu pārvaldes iestādēm.

Otrais jaunu pašu resursu grozs

Saskaņā ar Iestāžu nolīguma ceļvedi līdz 2024. gada jūnijam ir jāierosina otrais pašu resursu grozs. Padomei līdz 2025. gada 1. jūlijam ir jāapspriežas, lai šo otro grozu ieviestu līdz 2026. gada 1. janvārim.

Komisija 2021. gada decembrī paziņoja, ka tā līdz 2023. gada beigām iesniegs priekšlikumu otrajam jaunu pašu resursu grozam ¹⁰. Lai paātrinātu sarunas, šāds priekšlikums tika iesniegts agrāk – 2023. gada jūnijā – kā pielāgota pakete nākamās paaudzes pašu resursiem ¹¹.

III. NOBEIGUMS

Ņemot vērā Iestāžu nolīgumu un līdz šim 2023. gada jūlijā–decembrī paveikto darbu pie dažādiem Komisijas publicētajiem priekšlikumiem, dalībvalstis tiek aicinātas pieņemt zināšanai Spānijas prezidentūras laikā panākto progresu.

¹⁰ Dok. 15259/21.

¹¹ Dok. 10852/23.